

VERSCHILLEN IN DE SEKSUELE GEZONDHEID VAN ZUID-LIMBURGSE JONGEREN TUSSEN 2012 EN 2017

Referenties

Op den Camp, K., Pieters, B., Van Liere, G., & Maessen, C. (2018). Feiten en cijfers over de seksuele gezondheid van jongeren in de regio's Limburg-Noord en Zuid-Limburg.

Opgehaald van www.ggdzl.nl/fileadmin/files/ggdzl/Documenten/Factsheets/GGD_Factsheet_Seksonderje25e.pdf

De Graaf, H., Van den Borne, M., Nikkelen, S., Twisk, D., & Meijer, S. (2017).

Seks onder je 25e: Seksuele gezondheid van jongeren in Nederland anno 2017. Delft, Nederland: Eburon.

Centrum voor Seksuele Gezondheid GGD Zuid Limburg. (2012). Zuid-Limburgse jongeren seksueel ongezond.

Opgehaald van www.ggdzl.nl/fileadmin/files/ggdzl/Documenten/Factsheets/Zuid-Limburgse-jongeren-seksueel-ongezond-2012.pdf

De Graaf, H., Kruijer, H., Van Acker, J., & Meijer, S. (2012).

Seks onder je 25e: Seksuele gezondheid van jongeren in Nederland anno 2012. Delft, Nederland: Eburon.

Afkortingen

Soa	Seksueel overdraagbare aandoening.
Sexting	Het delen van seksueel getint materiaal zoals naaktfoto's of filmpjes. Sexting is een onderdeel van de seksuele ontwikkeling van jongeren en kan horen bij flirtgedrag. Wanneer dit seksueel getinte materiaal zonder toestemming wordt verspreid noemen we dit ongewenste sexting of shame-sexting.
Praktisch opgeleid	Basisonderwijs en lbo/mavo/vmbo/mbo.
Theoretisch opgeleid	Havo/vwo/gymnasium en hbo/wo.
Gender non-conformiteit	Gender non-conformiteit betekent dat handelingen, gevoelens en uitingen van een persoon niet overeenkomen met wat er in de maatschappij van hen wordt verwacht.
Double Dutch	Een combinatie van de pil en het condoom waardoor men tijdens de seks zowel is beschermd tegen soa als tegen zwangerschap.
Ongewilde seksuele ervaring	Gedwongen worden om een seksuele handeling uit te voeren of te ondergaan tegen zijn/haar wil. Een ongewilde seksuele ervaring kan verschillende gedragingen omvatten van zoenen tot seks.
MSM	Mannen die seks hebben met mannen.

INLEIDING

Hoe staat het met de seksuele gezondheid van jongeren? Deze vraag staat centraal in het landelijke onderzoek ‘Seks onder je 25e’ dat in zowel 2012 als in 2017 is uitgevoerd. GGD Zuid Limburg heeft in beide jaren meegewerkt aan dit onderzoek.

In deze factsheet wordt de ontwikkeling van de seksuele gezondheid van Zuid-Limburgse jongeren gepresenteerd. We vergelijken de resultaten van het onderzoek uit 2012 met de resultaten uit 2017. Daarnaast belichten we verschillende projecten die GGD Zuid Limburg uitvoert om de seksuele gezondheid van jongeren in Zuid-Limburg te bevorderen.

Op basis van de uitkomsten uit het onderzoek en een overzicht van onze huidige projecten kan er worden bepaald welke thema’s de komende jaren extra aandacht vragen bij het bevorderen van de seksuele gezondheid van jongeren in de regio Zuid-Limburg.

INHOUD

METHODE	VOORLICHTING OP SCHOOL EN THUIS	SEXTING	INFORMATIE- BRONNEN	SEKSUELE DIVERSITEIT	SEKSWIJZER
ANTICONCEPTIE	MORNING- AFTERPIL	ZWANGERSCHAP	ABORTUS	Nu Niet zwanger	SEKSUEEL GREN- OVERSCHRIJDEND GEDRAG
OVER DE GREN- S?	SOA-TESTEN	REGULIERE SOA-ZORG	CONCLUSIE	SPEERPUNTEN	COLOFON

METHODE

Het landelijke onderzoek 'Seks onder je 25e' is in 2012 en 2017 uitgevoerd onder jongeren van 12 tot en met 24 jaar. Het onderzoek bestond uit het invullen van een online vragenlijst over seksuele gezondheid.

Jongeren van 12 tot en met 16 jaar zijn via hun middelbare school geworven. Jongeren van 17 tot en met 24 jaar zijn geworven via een steekproef uit het bevolkingsregister.

In 2012 hebben 2948 jongeren (1187 jongens en 1761 meisjes) uit Zuid-Limburg deelgenomen. In 2017 namen 3772 Zuid-Limburgse jongeren (1480 jongens en 2292 meisjes) deel aan het onderzoek. Door het gebruik van de statistische methode 'weging' geeft dit onderzoek een representatief beeld van de seksuele gezondheid van alle jongeren uit Zuid-Limburg.

Voor alle thema's in deze factsheet is er gekeken naar verschillen in geslacht, leeftijd en opleidingsniveau. Wanneer er opvallende verschillen in deze demografische gegevens aanwezig waren, zijn deze gepresenteerd.

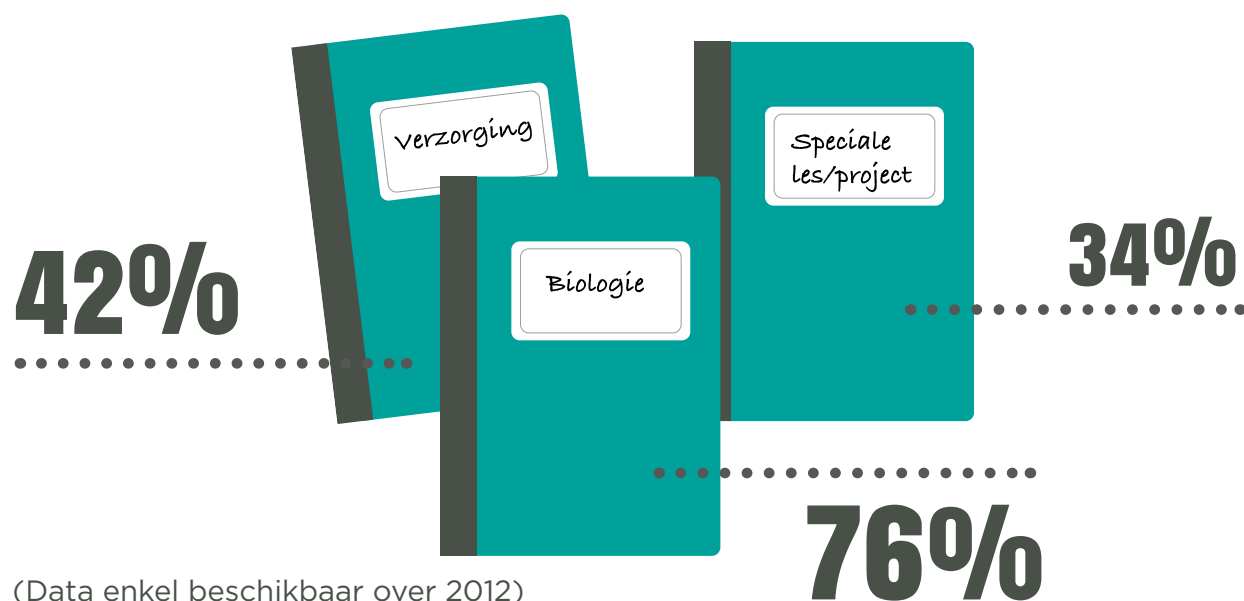
VOORLICHTING OP SCHOOL EN THUIS

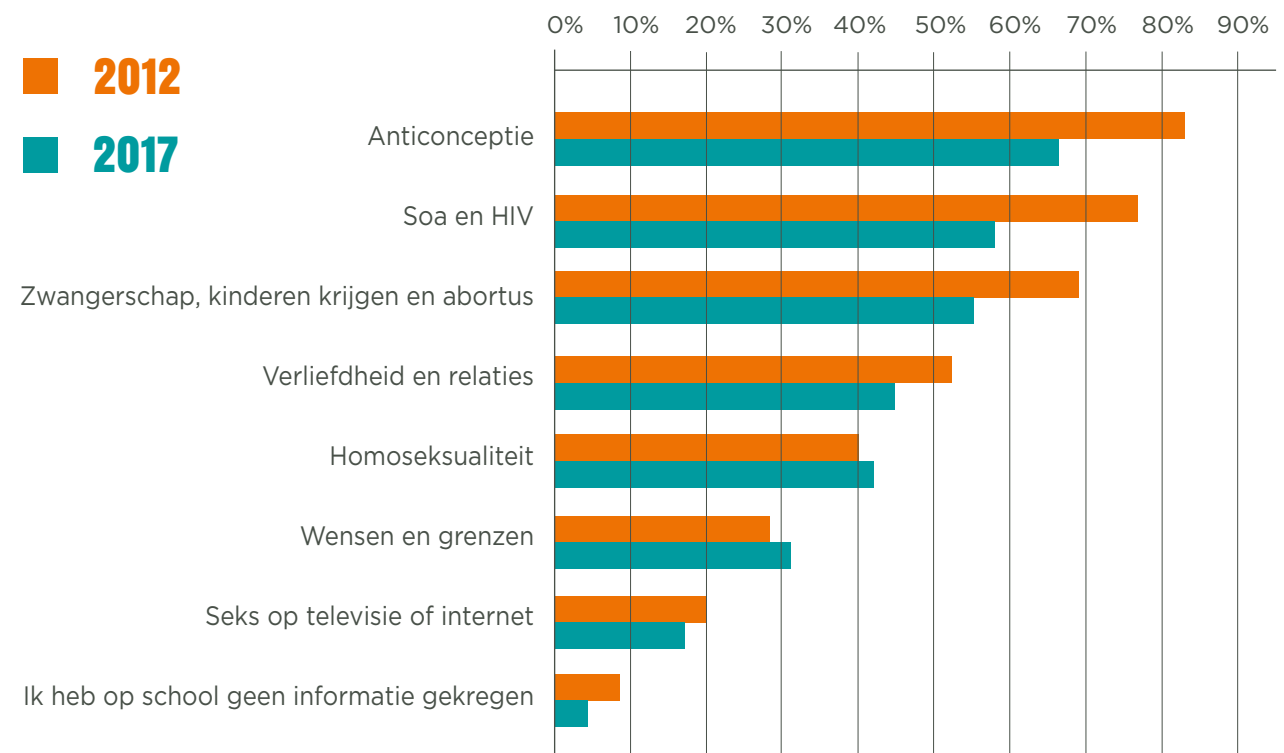
Voorlichting op school

Op school krijgen jongeren de informatie over relaties en seksualiteit voornamelijk bij de vakken biologie, verzorging en tijdens speciale projectlessen. Zuid-Limburgse jongeren krijgen op school met name voorlichting over anticonceptie, soa en zwangerschap. Deze bevindingen in Zuid-Limburg zijn vergelijkbaar met de landelijke uitkomsten. Het valt op dat aan bijna alle onderwerpen minder aandacht wordt besteed dan een aantal jaren geleden. In zowel 2012 als in 2017 geven jongeren aan dat er tijdens de voorlichtingslessen weinig aandacht is voor wensen en grenzen en seks op tv/internet. Het aantal jongeren dat aangeeft geen informatie op school te hebben gekregen over relaties en seksualiteit is gedaald van 8% naar 4%.

Vakken waarbij jongeren informatie krijgen over relaties en seksualiteit

Thema's die volgens jongeren aan bod komen tijdens voorlichting over relaties en seksualiteit op school

Praten met ouders over relaties en seksualiteit

Als jongeren met hun ouders praten over relaties en seksualiteit gaat het vooral over verliefdheid, relaties en anticonceptie. Jongeren praten het minst met ouders over leuke seks en het aangeven van grenzen. Meisjes praten over het algemeen vaker met hun ouders over relaties en seksualiteit dan jongens.

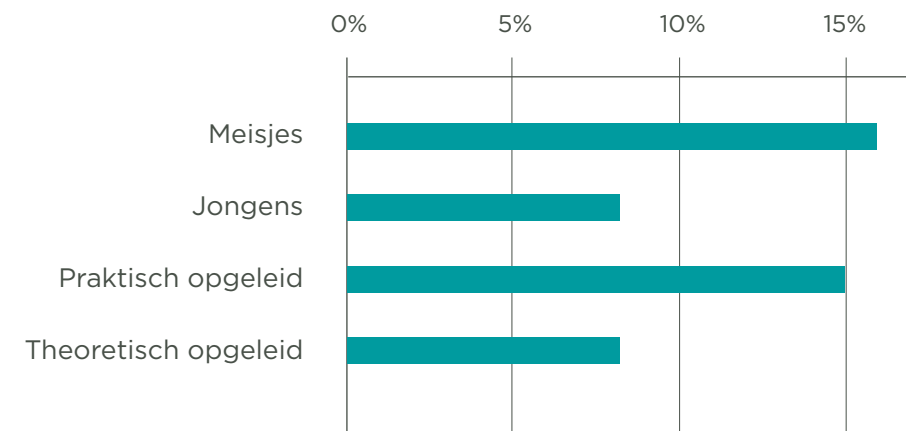
SEXTING

Ervaring met sexting

Het aantal jongeren dat wel eens een naaktfoto of seksfilmpje van zichzelf naar iemand heeft gestuurd is de afgelopen jaren flink toegenomen, zowel bij meisjes als bij jongens. Het aantal jongeren dat een naaktfoto of seksfilmpje van iemand anders heeft verstuurd is de afgelopen jaren gelijk gebleven. Jongens versturen vaker een naaktfoto of seksfilmpje van iemand anders dan meisjes. Meisjes en praktisch opgeleiden hebben vaker een negatieve ervaring met sexting dan jongens en theoretisch opgeleiden. Deze Zuid-Limburgse cijfers zijn vergelijkbaar met de landelijke cijfers.

Negatieve ervaring met sexting

(Data enkel beschikbaar over 2017)

Een naaktfoto of seksfilmpje van jezelf naar iemand gestuurd

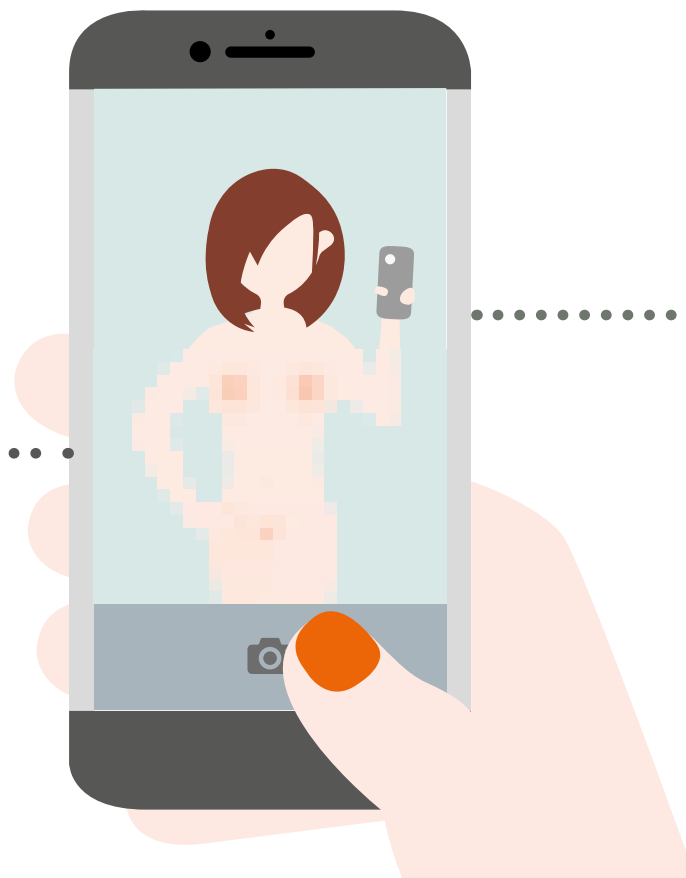
♀ 3% ♂ 4%

♀ 13% ♂ 13%

Een naaktfoto of seksfilmpje van iemand anders verstuurd

♀ 2% ♂ 6%

♀ 3% ♂ 7%

■ 2012
■ 2017

Waar zoeken jongeren informatie?

De meeste jongeren gaan digitaal op zoek naar informatie bij vragen over seksualiteit. Dit is de afgelopen jaren onveranderd gebleven. Van de jongeren in Zuid-Limburg en in de rest van Nederland raadpleegt 61% websites, social media of apps als ze vragen hebben over seks. De gezamenlijke website van de GGD, Soa Aids Nederland, Rutgers en het VWS: [Sense.info](https://www.sense.info) was zowel in 2012 als in 2017 een van de meest gebruikte websites voor het vinden van betrouwbare informatie over seksualiteit.

Met wie praten jongeren bij seksuele problemen?

Wanneer jongeren problemen ervaren op het gebied van seks praten ze het meest met hun moeder, vrienden en partner. Met wie ze het liefst praten over hun seksuele problemen verschilt per leeftijdscategorie. Jongeren van 12-14 jaar praten het liefst met hun moeder over hun seksuele problemen. Jongeren tussen de 15 en 20 jaar praten hier het liefst met vrienden over en jongeren in de leeftijdscategorie van 21-24 jaar praten het liefst met hun partner als zij seksuele problemen ervaren. Jongeren hebben weinig behoefte om te praten met een professional. Vijf procent van de jongens en 2% van de meisjes praat met niemand wanneer ze problemen ervaren op het gebied van seksualiteit.

SEKSUELE DIVERSITEIT

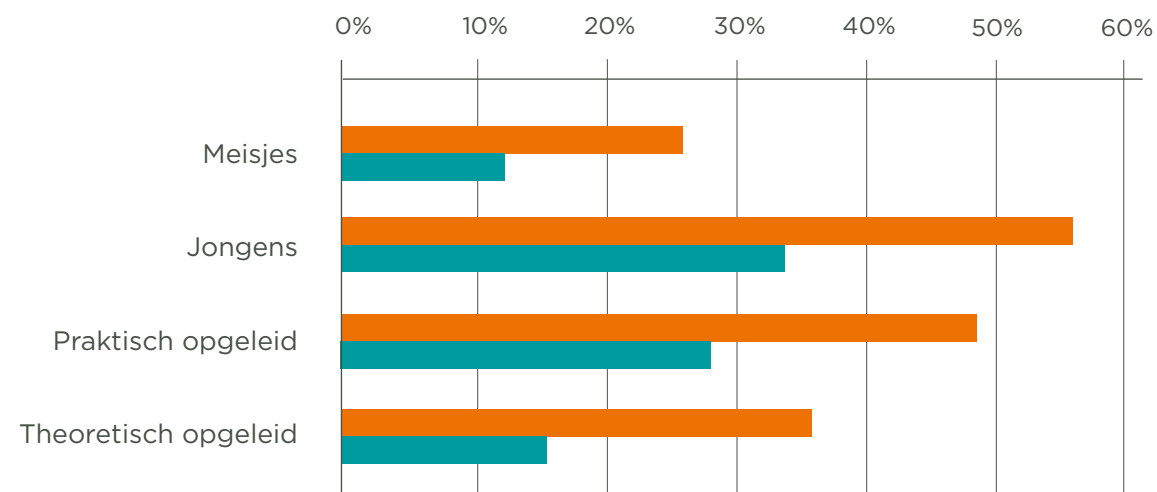

Acceptatie van seksuele diversiteit

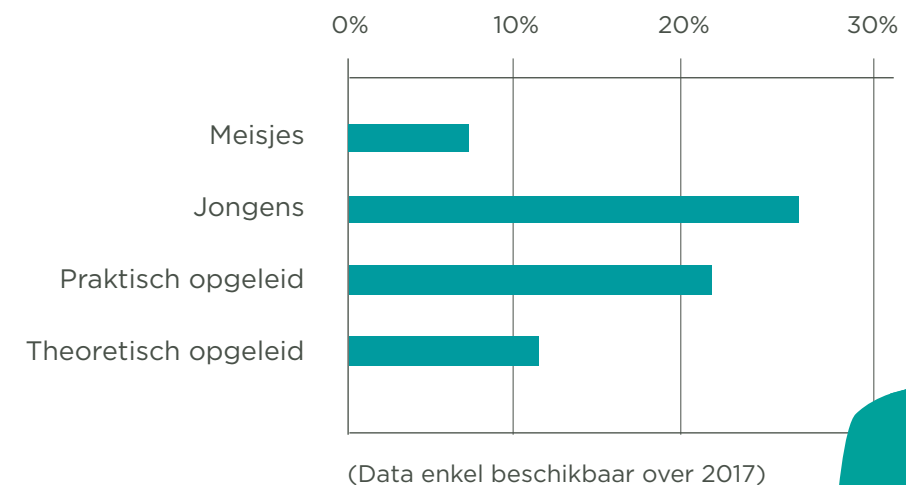
Seksuele diversiteit is in Zuid-Limburg en in de rest van Nederland nog niet volledig geaccepteerd. Er is de afgelopen jaren wel een kentering zichtbaar. Het aantal jongeren dat het afkeurt wanneer twee jongens met elkaar zoenen op straat is de laatste jaren afgenomen.

Jongens en praktisch opgeleiden staan nog steeds negatiever tegenover homoseksualiteit en gender non-conformiteit dan meisjes en theoretisch opgeleiden. Deze Zuid-Limburgse cijfers zijn vergelijkbaar met de landelijke cijfers.

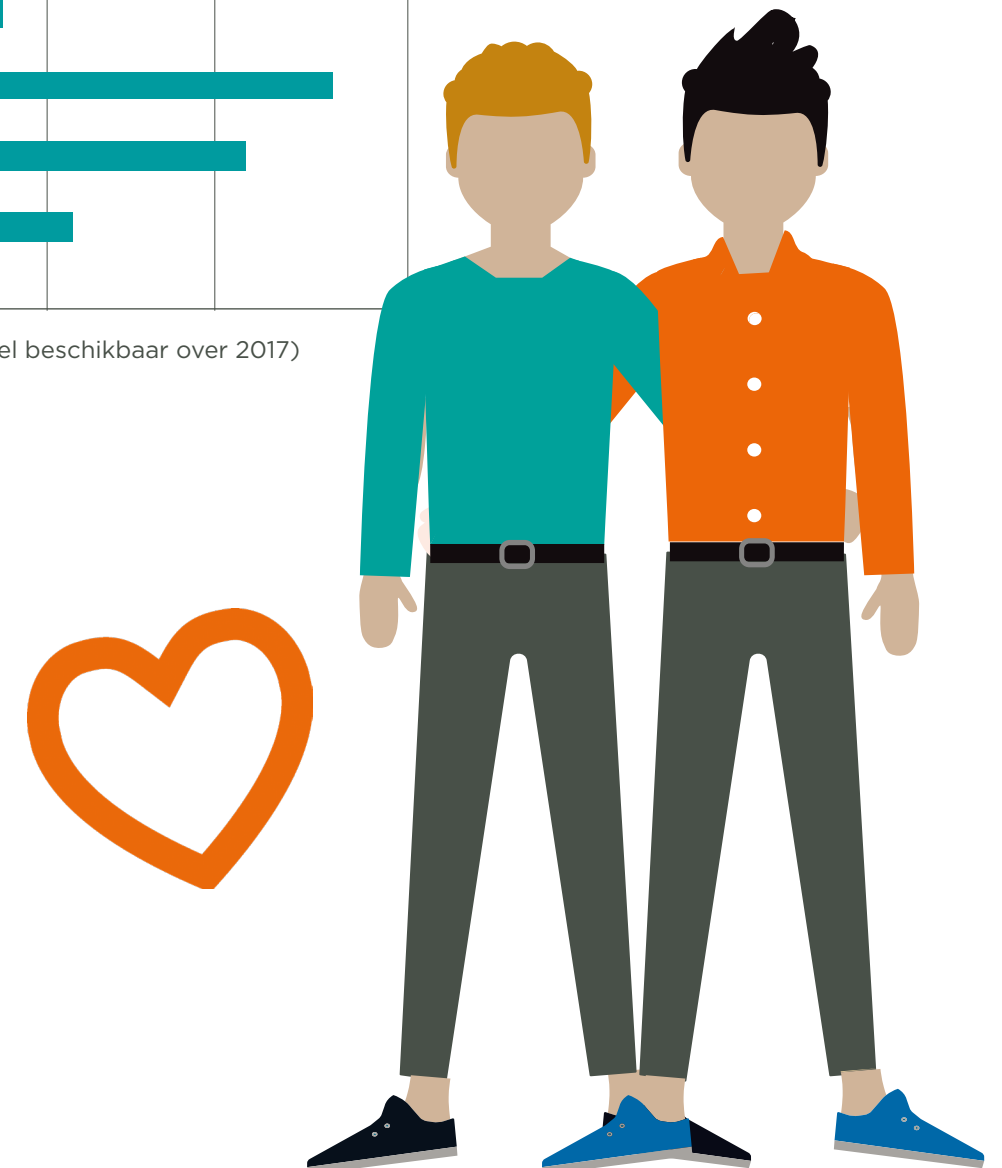
Jongeren die het afkeuren wanneer twee jongens met elkaar zoenen op straat

Jongeren die het afkeuren wanneer een jongen zich meisjesachtig gedraagt (gender non-conformiteit)

■ 2012
■ 2017

Aanleiding

Uit de resultaten van 'Seks onder je 25e' uit 2012 en 2017 wordt onder andere duidelijk dat relationele- en seksuele vorming op school moet worden bevorderd. Nog niet iedere school besteedt (op een goede) manier aandacht aan het thema, ondanks dat relationele- en seksuele vorming sinds 2012 een verplicht kerndoel is in het onderwijs. Docenten vinden het lastig om de onderwerpen relaties en seksualiteit bespreekbaar te maken in de klas en weten niet goed hoe ze dit thema structureel kunnen oppakken. Wanneer er seksuele voorlichting wordt gegeven gaat het vaak enkel over het fysieke aspect van seksualiteit, terwijl kennis over het relationele aspect ook bijdraagt aan een gezonde seksuele ontwikkeling.

Lesgeven over relaties en seksualiteit is het meest effectief als er in alle klassen en op alle niveaus aandacht is voor relationele- en seksuele vorming. Op deze manier wordt het voor jongeren een normaal thema om over te praten en leren ze hun wensen en grenzen aan te geven en worden ze voorbereid op latere relationele- en seksuele contacten.

Training Sekswijzer

Om docenten te ondersteunen in het geven van lessen over relaties en seksualiteit verzorgt GGD Zuid Limburg sinds 2015 de training Sekswijzer. Het doel van deze training is om docenten te leren hoe ze samen met hun leerlingen op een goede en prettige manier aandacht kunnen besteden aan relaties en seksualiteit.

De Sekswijzertraining wordt gegeven door GGD-verpleegkundigen van de unit Seksuele Gezondheid en de Jeugdgezondheidszorg. Tijdens de training komen de volgende onderdelen aan bod:

- Het belang van relationele- en seksuele vorming op school
- Informatie over de seksuele gezondheid van Zuid-Limburgse jongeren
- Het creëren van een veilige sfeer in de klas
- De seksuele ontwikkeling van kinderen
- Lesmethoden om het thema bespreekbaar te maken
- Omgaan met culturele- en seksuele diversiteit
- Het herkennen, signaleren en reageren op seksueel grensoverschrijdend gedrag
- Het betrekken van ouders bij relationele en seksuele vorming

Naar aanleiding van de resultaten uit het onderzoek 'Seks onder je 25e' wordt er vanaf 2019 in de training Sekswijzer meer aandacht besteed aan de thema's wensen en grenzen, seks op tv/internet en sexting om zodoende beter aan te sluiten bij de behoeften van jongeren.

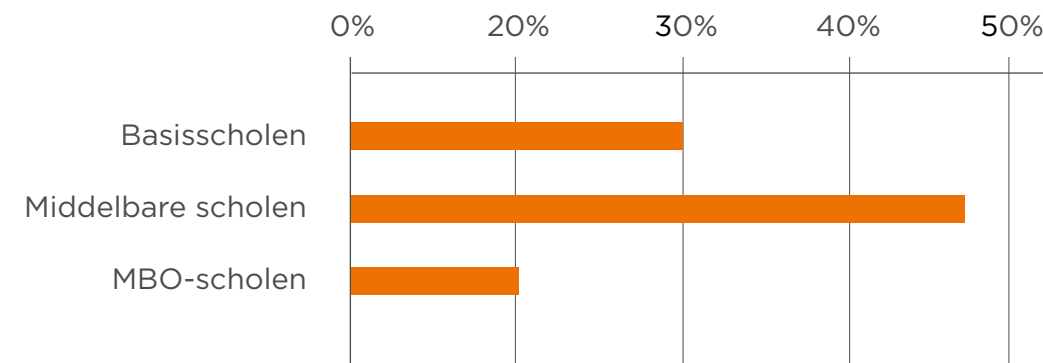
Aantal scholen getraind

Sinds de start van het project zijn er 59 basisscholen (30% van het totaal aantal basisscholen), 20 middelbare scholen (47% van het totaal aantal middelbare scholen) en 3 MBO-locaties (20% van het totaal aantal MBO-locaties) in Zuid-Limburg getraind. Gedurende het hele schooljaar gaat de GGD met scholen in gesprek over het belang van relationele- en seksuele voorlichting, de vorm waarop de scholen aandacht besteden aan het thema en manieren hoe dit bevorderd en versterkt kan worden.

Meer informatie

Meer informatie over de training Sekswijzer kunt u vinden op de [website](#). Bij vragen kunt u mailen naar sekswijzer@ggdzl.nl.

Aantal scholen getraind

ANTICONCEPTIE

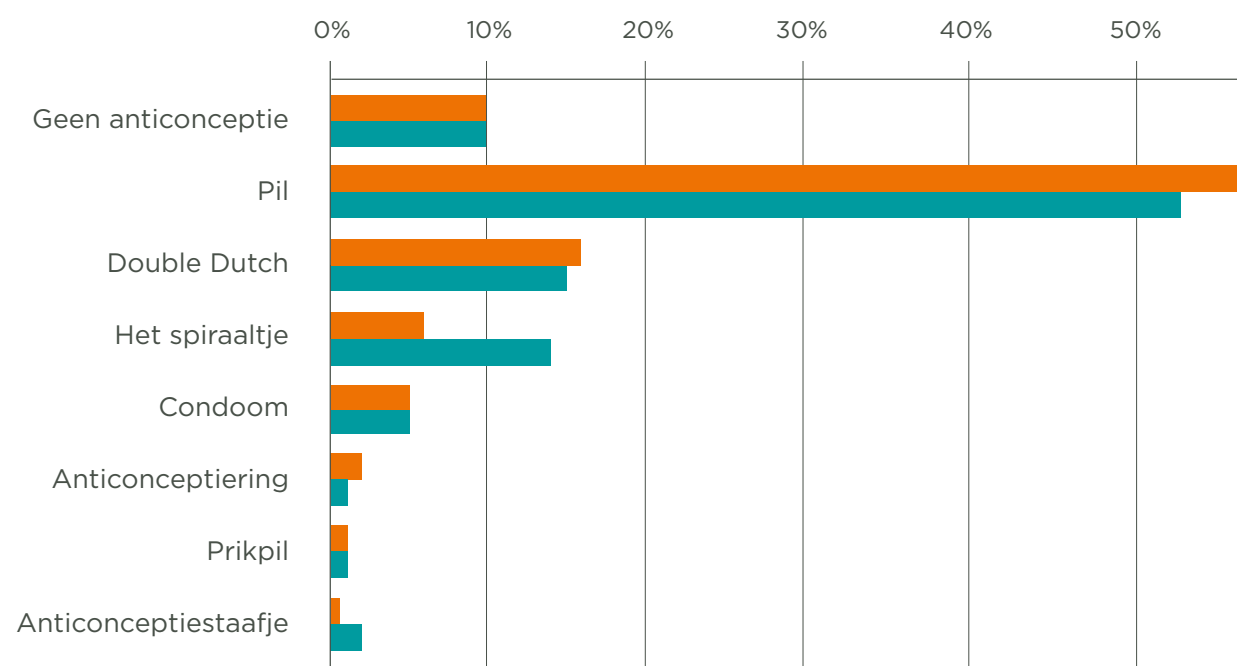
Huidige anticonceptiemethode

Van de jongeren in Zuid-Limburg tussen de 12 en 25 jaar is 60% seksueel actief. Nog steeds zijn de pil, de Double Dutch methode en het spraaftje de meest gebruikte anticonceptiemethoden onder seksueel actieve meisjes. Hier is de afgelopen jaren niet veel in veranderd. De laatste jaren is het gebruik van het spiraaltje beduidend toegenomen. Dit is positief omdat het spiraaltje structureel, gedurende 5 jaar, beschermt tegen zwangerschap. De resultaten uit Zuid-Limburg zijn vergelijkbaar met de landelijke cijfers.

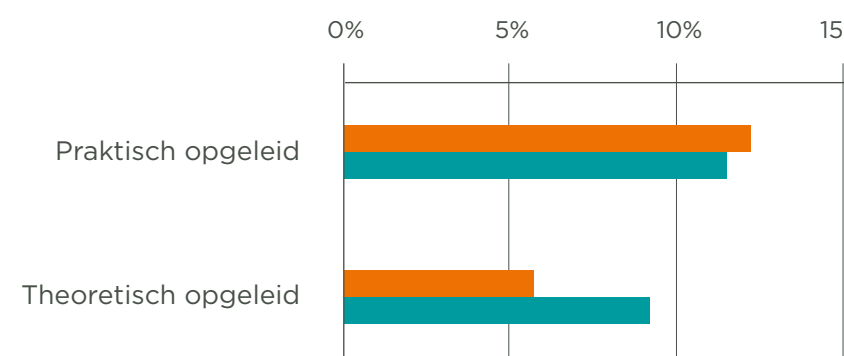
Van de seksueel actieve meisjes in Zuid-Limburg gebruikt **1 op de 10 structureel geen anticonceptie**. Dit percentage is de laatste jaren gelijk gebleven. Zowel in 2012 als in 2017 is te zien dat praktisch opgeleide meisjes er vaker voor kiezen geen anticonceptie te gebruiken dan theoretisch opgeleide meisjes. Het is niet duidelijk of deze meisjes een kinderwens hebben.

Wanneer we kijken naar de leeftijdscategorieën, dan is te zien dat meer meisjes in de leeftijdscategorie van 19-25 jaar geen anticonceptie gebruiken (11%) dan in de leeftijd van 12-18 jaar (7%).

Huidige anticonceptiemethode

Seksueel actieve meisjes die structureel geen anticonceptie gebruiken

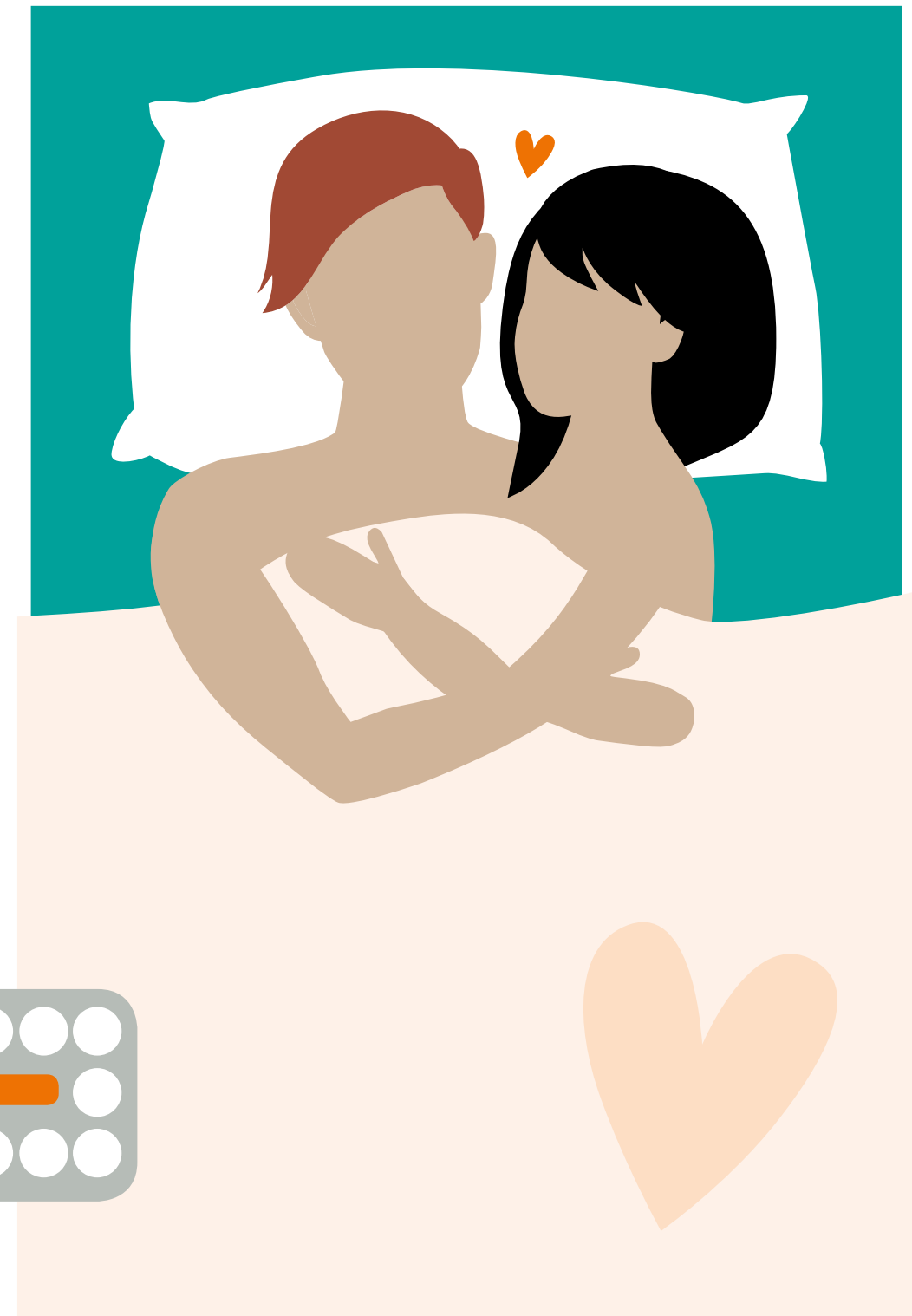
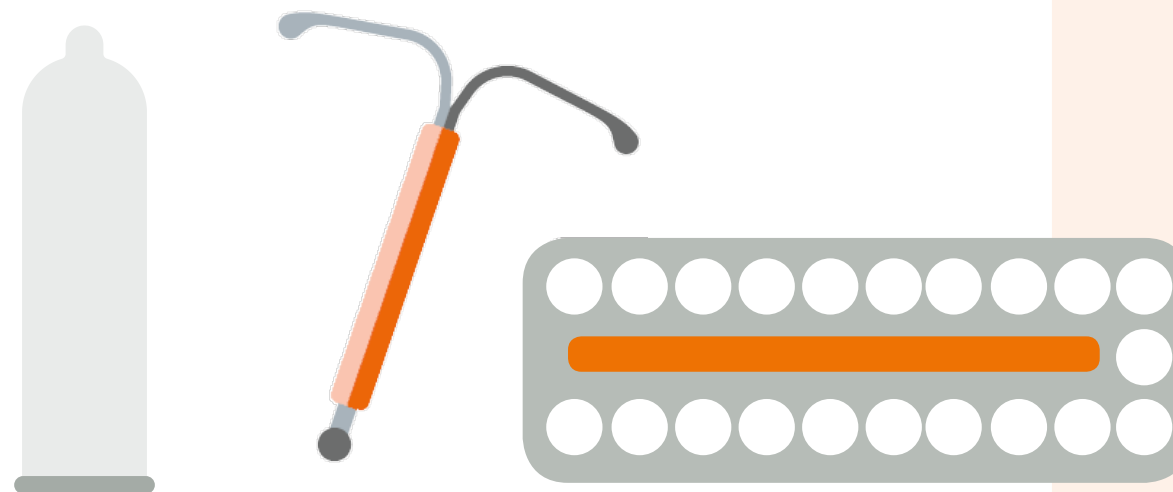
■ 2012
■ 2017

Wat verder opvalt is dat de Double Dutch methode vaker wordt gebruikt door meisjes onder de 19 jaar (<19 jaar: 20% t.o.v. ≥19 jaar: 13%), terwijl het spiraaltje vaker als anticonceptie wordt gebruikt door meisjes vanaf 19 jaar (≥19 jaar: 15% t.o.v. <19 jaar: 6%).

Anticonceptie bij de eerste keer seks

Het deel van de Zuid-Limburgse jongeren dat geen anticonceptie heeft gebruikt tijdens de eerste keer seks is tussen 2012 en 2017 gehalveerd van 10% naar 5%. Tijdens de eerste keer seks gebruiken 3 van de 4 jongeren een condoom als anticonceptie. Dit is de afgelopen jaren gelijk gebleven. Het percentage van de jongeren dat tijdens de eerste keer de pil heeft gebruikt is de laatste jaren licht gestegen tot 65%. Het gebruik van de Double Dutch methode door jongeren tijdens de eerste keer seks schommelt de afgelopen jaren rond de 45%.

* Van de Zuid-Limburgse jongeren in de leeftijdscategorie 12-18 jaar is 32% seksueel actief.
Van de jongeren in Zuid-Limburg in de leeftijd van 19-25 jaar is 88% seksueel actief.

MORNING-AFTERPIL

Gebruik morning-afterpil onder seksueel actieve meisjes

Meer dan 1 op de 10 seksueel actieve meisjes in Zuid-Limburg heeft de laatste twaalf maanden de morning-afterpil genomen. Het gebruik van de morning-afterpil is het hoogst in de leeftijds-

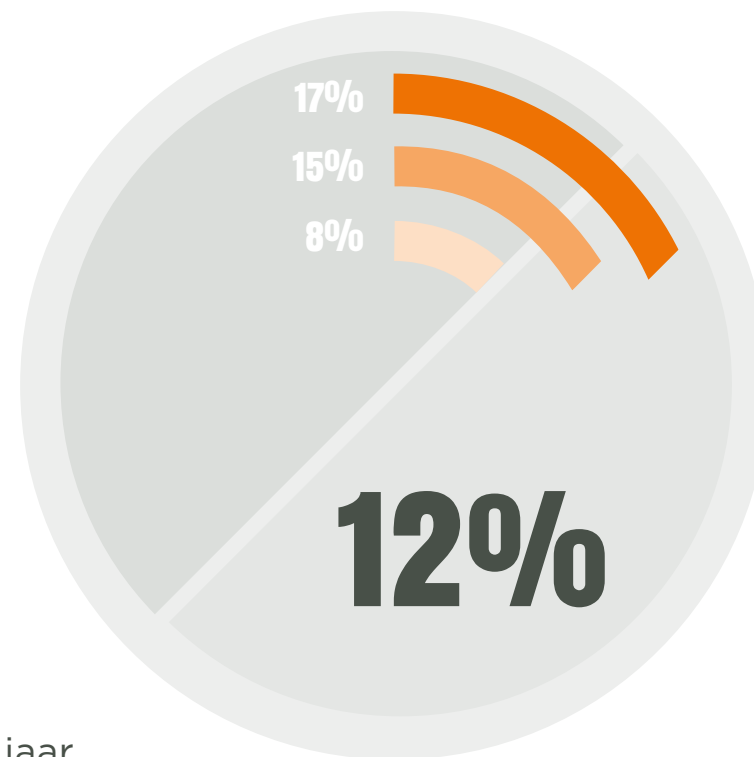
categorie van 15-17 jaar. Dit is de afgelopen jaren gelijk gebleven en vergelijkbaar met de rest van Nederland. Praktisch- en theoretisch opgeleiden verschillen niet van elkaar in het gebruik van de morning-afterpil.

Gebruik morning-afterpil in de laatste 12 maanden

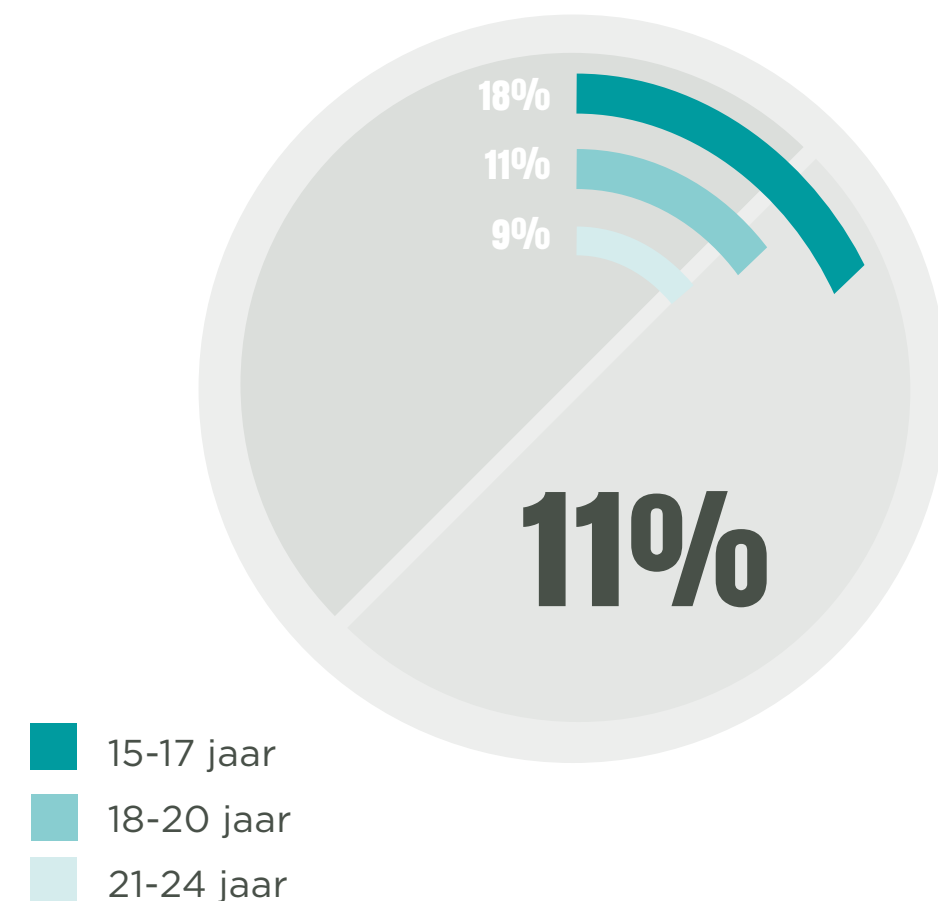

- 15-17 jaar
- 18-20 jaar
- 21-24 jaar

2012

2017

ZWANGERSCHAP

Houding tegenover zwangerschap op dit moment

Jongeren staan er in 2017 iets meer voor open om op dit moment zwanger te worden dan een aantal jaren geleden. De houding tegenover zwangerschap wordt positiever naarmate de leeftijd toeneemt. Daarnaast staan meisjes en praktisch opgeleiden veel positiever tegenover zwangerschap dan jongens en theoretisch opgeleiden. In Zuid-Limburg geeft over het algemeen 20% procent van de meisjes aan het leuk te vinden om nu zwanger te worden in vergelijking met 13% van de jongens. In de rest van Nederland liggen deze percentages lager, namelijk 16% van de meisjes en 10% van de jongens.

Ervaring met zwangerschap

Op het gebied van ervaring met zwangerschap zijn er verschillen te zien tussen leeftijdscategorieën en opleidingsniveaus. Er is een stijgende lijn in ervaring met zwangerschap zichtbaar naarmate de leeftijd stijgt. Daarnaast blijkt dat praktisch opgeleiden 7 keer vaker te maken hebben met zwangerschap dan theoretisch opgeleiden. Zuid-Limburgse jongeren hebben meer ervaring met zwangerschap dan jongeren in de rest van Nederland. Dit verschil is vooral te zien onder de praktisch opgeleiden (6,4% in Zuid-Limburg versus 5,3% in de rest van Nederland).

Jongeren die het leuk zouden vinden om nu zwanger te worden

	Meisjes		Jongens	
	2012	2017	2012	2017
Praktisch opgeleid	23%	29%	13%	17%
Theoretisch opgeleid	9%	8%	5%	6%
Totaal	16%	20%	10%	13%

Ervaring met zwangerschap

	Geplande zwangerschap	Ongeplande zwangerschap	Ongewenste zwangerschap
Praktisch opgeleid	6,4%	5,4%	2,9%
Theoretisch opgeleid	0,9%	0,8%	0,8%
Totaal	3,9%	3,4%	2,0%

(Data enkel beschikbaar over 2017)

ABORTUS

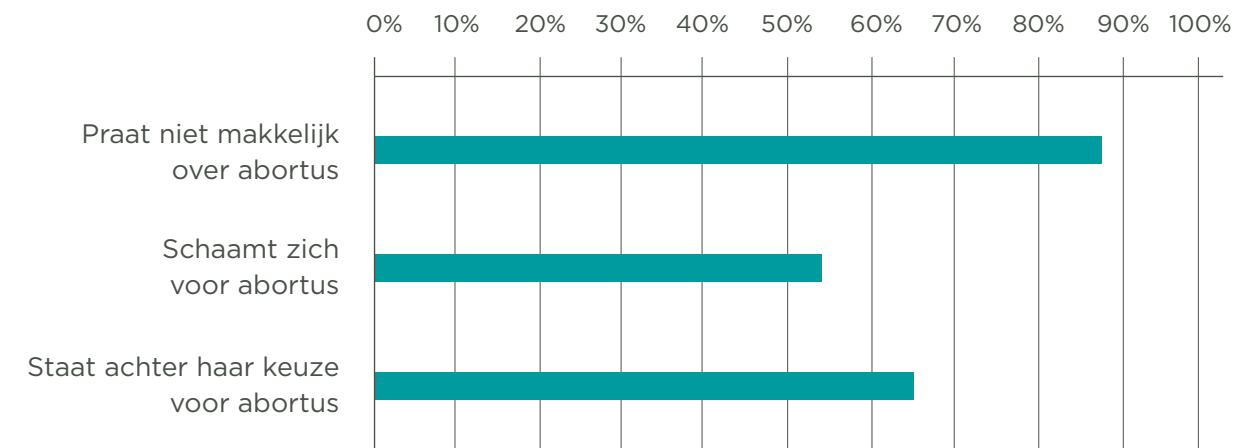

Taboe op abortus

Van de Zuid-Limburgse meisjes in de vruchtbare leeftijd hebben 7 op de 1000 een abortus gehad in 2017. Landelijk waren dit 9 op de 1000 meisjes in de vruchtbare leeftijd.

Bijna 9 op de 10 meisjes in Zuid-Limburg die een abortus hebben gehad praten niet makkelijk over de abortus. Ook schaamt meer dan helft van de meisjes zich voor de abortus. Van de meisjes die een abortus hebben gehad geeft twee derde aan achter de abortus te staan.

Ervaringen van meisjes die een abortus hebben gehad

(Data enkel beschikbaar over 2017)

* Het aantal meisjes in dit onderzoek met een abortuservaring is laag. In Zuid-Limburg zijn er 18 meisjes met een abortuservaring.

NU NIET ZWANGER

Aanleiding

Tijdens de Soa- en Sense spreekuren bij de GGD wordt het onderwerp (passende) anticonceptie veelvuldig bespreekbaar gemaakt. Meisjes zijn over het algemeen zelf verantwoordelijk voor hun anticonceptie. Uit de resultaten van 'Seks onder je 25e' wordt duidelijk dat de meeste seksueel actieve meisjes in Zuid-Limburg deze verantwoordelijkheid dragen en structureel anticonceptie gebruiken.

Sommige meisjes zijn echter extra kwetsbaar waardoor ze niet zelf de regie kunnen voeren over hun anticonceptie. Oorzaken hiervan kunnen bijvoorbeeld zijn: ernstige psychiatrische problematiek, verstandelijke beperking, verslaving, dakloosheid, schulden, loverboyproblematiek en illegaliteit. Voor deze meisjes is het niet wenselijk om een kind te krijgen.

Het programma

Het programma Nu Niet Zwanger (NNZ) ondersteunt kwetsbare vrouwen van alle leeftijden in het nemen van de regie over hun kinderwens, seksualiteit en anticonceptie. Dit wordt bewerkstelligd door het gesprek met hen aan te gaan over hun seksualiteit en gewenste vorm van anticonceptie. Belangrijke uitgangspunten van het programma zijn maatwerk en de persoonlijke benadering. NNZ kan bij complexe casussen worden ingeschakeld. De kosten van anticonceptie kunnen binnen het programma NNZ worden vergoed.

Meer informatie

Sinds 2019 is het programma NNZ bij GGD Zuid-Limburg gestart. Meer informatie over het programma Nu Niet Zwanger in Zuid-Limburg kunt u nalezen op de [website](#) en in de [infographic](#). Bij vragen over het programma kunt u mailen naar NNZ@ggdzl.nl

NU NIET
ZWANGER

SEKSUEEL GRENSOVERSCHRIJDEND GEDRAG

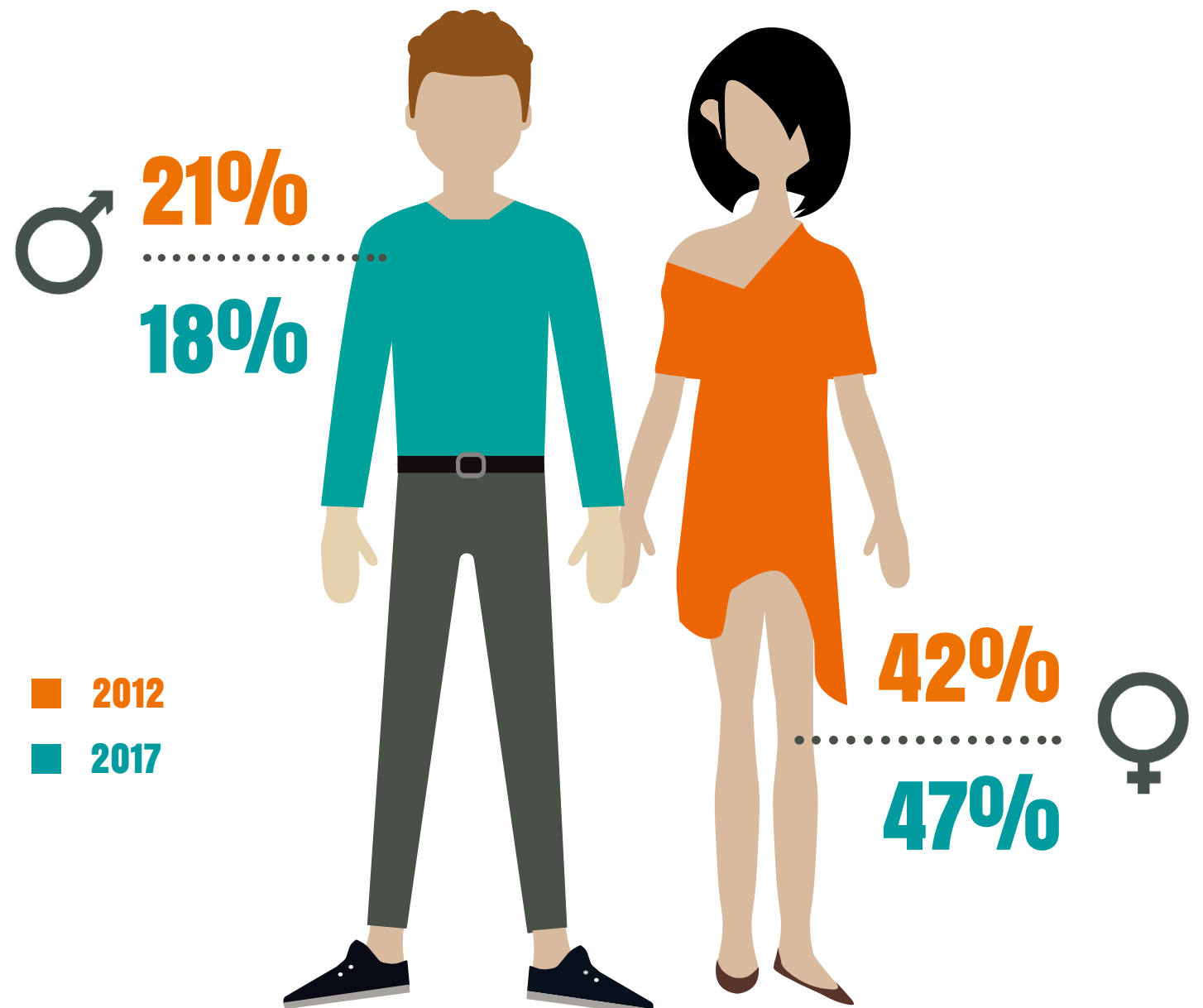
Ongewilde seksuele ervaringen

Veel jongeren hebben te maken met ongewilde seksuele ervaringen. Daarbij valt op dat meer meisjes dan jongens een ongewilde seksuele ervaring hebben. In Zuid-Limburg geldt dit voor bijna de helft van de meisjes. Desondanks heeft ook 1 op de 5 jongens een ongewilde seksuele ervaring. Deze Zuid-Limburgse cijfers zijn vergelijkbaar met de landelijke cijfers.

Het aantal meisjes met een ongewilde seksuele ervaring is de laatste jaren licht gestegen, bij de jongens is dit aantal iets gedaald. In Zuid-Limburg waren er geen verschillen tussen het aantal praktisch opgeleiden met een ongewilde seksuele ervaring en het aantal theoretisch opgeleide jongeren met een dergelijke ervaring.

De ongewilde seksuele ervaring die meisjes het meest meemaken is het ongewild aanraken van borsten, billen of geslachtsdelen. Bij jongens komt ongewild zoenen het meest voor.

Minstens één ongewilde seksuele ervaring

OVER DE GRENS?

Aanleiding

Uit de cijfers van 'Seks onder je 25e' blijkt dat veel jongeren een of meerdere ongewilde seksuele ervaringen hebben. Daarnaast blijkt uit aanvullend onderzoek van GGD Zuid Limburg (2013) onder basisscholen en middelbare scholen dat 33% van de scholen te maken heeft gehad met seksueel grensoverschrijdend gedrag. Meer dan de helft van de scholen heeft behoefte aan meer informatie over wanneer gedrag over de grens gaat, hoe een gezonde seksuele ontwikkeling verloopt en informatie over wat te doen wanneer er daadwerkelijk sprake is van grensoverschrijdend gedrag. Ten slotte geeft 75% van de scholen aan behoefte te hebben aan ondersteuning bij een incident. Naar aanleiding van deze resultaten heeft GGD Zuid Limburg samen met GGD Limburg-Noord en met ondersteunende subsidie van de Provincie de module Over de Grens? opgezet waarin docenten en andere relevante professionals worden getraind in het herkennen en beoordelen van seksueel (grensoverschrijdend) gedrag van jongeren.

De module Over de Grens?

De module Over de Grens? is een onderdeel van de training Sekswijzer, maar kan ook apart worden ingezet. Docenten krijgen bij Over de Grens? informatie over het herkennen, signaleren en passend reageren op seksueel grensoverschrijdend gedrag. In de

module wordt er gewerkt met de methodiek 'het Vlaggensysteem' en worden diverse voorbeeldcasussen geoefend.

Om scholen en docenten extra te ondersteunen is naast de module Over de Grens, het adviesteam in het leven geroepen. Het adviesteam bestaat uit artsen, verpleegkundigen en gedragswetenschappers van de GGD die gespecialiseerd zijn in seksueel (grensoverschrijdend) gedrag en kinderen/jongeren. Het team ondersteunt bij vragen, incidenten en (dreigende) onrust rond seksueel grensoverschrijdend gedrag op school.

Stand van zaken

Sinds 2016 zijn er 35 Limburgse scholen daarmee 374 docenten getraind in de module Over de Grens?. Daarnaast zijn er ook 89 GGD-medewerkers, zoals JGZ-verpleegkundigen, artsen en gedragswetenschappers, getraind in het ondersteunen van scholen om seksueel grensoverschrijdend gedrag juist aan te pakken en maatschappelijke onrust zoveel mogelijk te beperken.

Meer informatie

Meer informatie over de module Over de Grens? kunt u vinden op de [website](#). Bij vragen kunt u mailen naar over-de-grens@ggdzl.nl

OVER
DE
GRENS?

SOA TESTEN

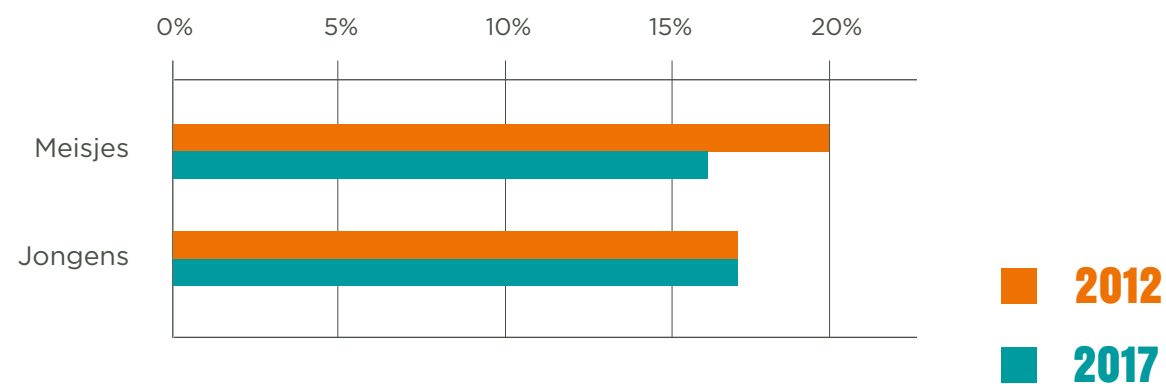

Soa-testen onder seksueel actieven

Het deel van de Zuid-Limburgse meisjes dat zich de afgelopen twaalf maanden heeft laten testen op soa is de laatste jaren iets gedaald van 20% naar 16%. Onder jongens bleef dit percentage gelijk op 17%.

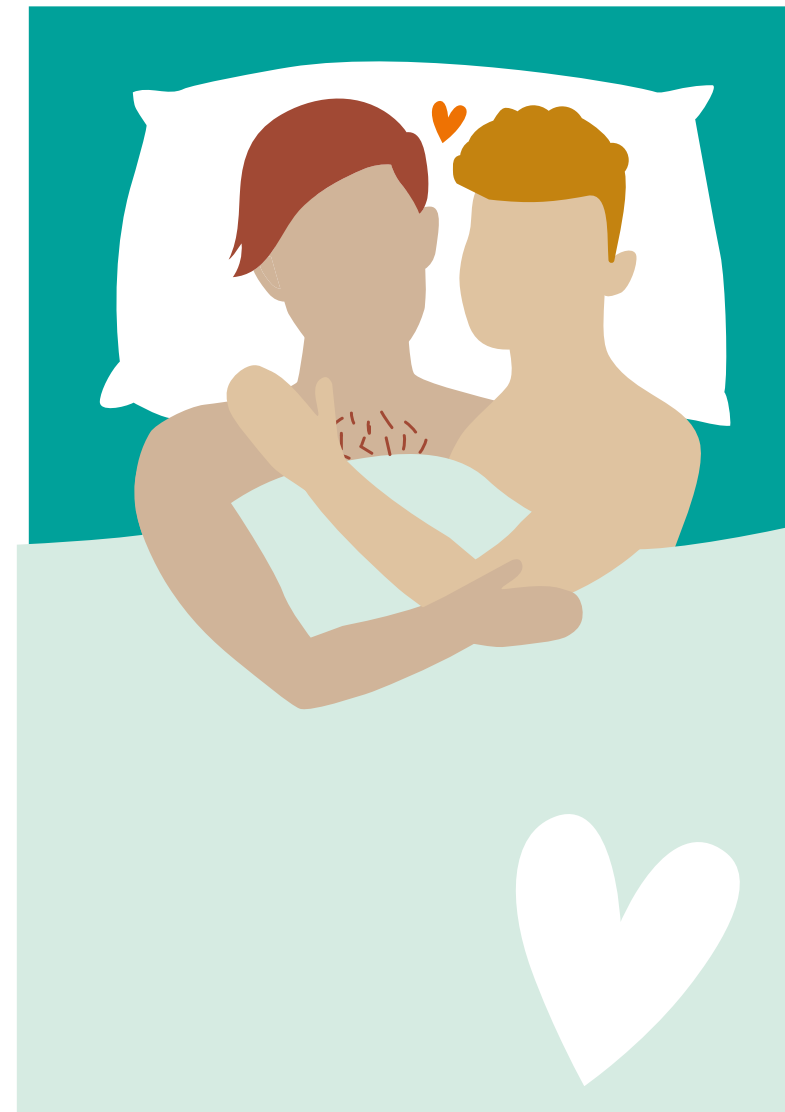
Meisjes uit Zuid-Limburg laten zich iets minder vaak op soa testen dan meisjes uit de rest van Nederland (in 2017: 16% versus 19%). Jongens uit Zuid-Limburg laten zich vaker testen op soa in vergelijking met jongens uit de rest van Nederland (in 2017: 17% versus 11%). Over het algemeen laten jongeren zich vaker testen naarmate ze ouder worden. Het percentage van de praktisch opgeleide meisjes dat zich laat testen op soa is de afgelopen jaren fors afgenomen, van 22% in 2012 naar 13% in 2017.

soa testen onder seksueel actieven

HIV-diagnoses bij jonge MSM

Van de MSM die zich laten testen op soa en HIV bij GGD Zuid-Limburg is ongeveer 20% jonger dan 25 jaar. Het afgelopen jaar zijn 15 MSM gediagnosticeerd met HIV. Twee derde van deze HIV-diagnoses zijn geconstateerd bij jonge MSM in de leeftijd tot 25 jaar.

REGULIERE SOA-ZORG

Testbeleid

Jongeren onder de 25 jaar kunnen bij de GGD kosteloos terecht voor hun seksualiteitsvragen (Sense) en soa-testen. In deze leeftijdsgroep hebben jongeren namelijk een verhoogd risico op soa.

Consulten

Jaarlijks bezoeken ongeveer 4000 jongeren GGD Zuid Limburg voor een Sense-soa consult. Ongeveer 63% van de bezoekers onder de 25 jaar is theoretisch opgeleid en 37% van de bezoekers is praktisch opgeleid. Van de bezoekers onder de 25 jaar is 62% vrouw. Ongeveer 29% van de bezoekers is heteroman en de overige 9% is MSM (zie [Thermometer Seksuele Gezondheid Jongeren Limburg](#)).

Jongeren worden in principe enkel getest op chlamydia en gonorrhoe, tenzij er redenen zijn om (ook) op andere soa te testen. MSM worden ook getest op HIV. Het aantal HIV-diagnoses onder jonge MSM is hoog. Vanaf april 2018 is GGD Zuid Limburg gestart met het verstrekken van PrEP, een pil die een HIV-infectie kan voorkomen. Deze pil is bedoeld voor mensen die HIV-negatief zijn, maar een groter risico lopen op een HIV-infectie.

Bijvoorbeeld mannen die seks hebben met mannen die in de afgelopen 6 maanden onbeschermd anale seks hebben gehad. De verstrekking van PrEP heeft als doel het aantal nieuwe HIV-infecties terug te dringen (zie [informatie over PrEP-zorg in Zuid-Limburg](#)).

Meer informatie

Meer informatie over de soa-zorg van GGD Zuid Limburg is te vinden op de [website](#).

CONCLUSIES

Uit het onderzoek 'Seks onder je 25e' uit 2012 en 2017 kunnen de volgende conclusies worden getrokken voor regio Zuid-Limburg.

- ▶ Nog steeds gebruikt 10% van de seksueel actieve meisjes structureel geen anticonceptie en heeft meer dan 1 op de 10 seksueel actieve meisjes de afgelopen twaalf maanden de morning-afterpil genomen
- ▶ Zuid-Limburgse jongeren hebben meer ervaring met zwangerschap dan jongeren in de rest van Nederland
- ▶ Het aantal jongeren met een ongewilde seksuele ervaring blijft hoog. De helft van de meisjes en 1 op de 5 jongens heeft een ongewilde seksuele ervaring
- ▶ Praktisch opgeleiden en jonge MSM vormen kwetsbare doelgroepen. Praktisch opgeleiden lopen namelijk meer risico op het gebied van seksuele gezondheid dan theoretisch opgeleiden en jonge MSM hebben een verhoogd risico op het krijgen van HIV
- ▶ Scholen besteden nog steeds beperkt of enkel op projectbasis aandacht aan relationele- en seksuele vorming
- ▶ Op school en thuis is er weinig aandacht voor wensen en grenzen evenals voor leuke seks en seks op tv/internet
- ▶ Tegenwoordig keuren minder jongeren seksuele diversiteit af dan enkele jaren terug

SPEERPUNTEN

GGD Zuid Limburg focust zich de komende jaren op onderstaande speerpunten. Samenwerking en ondersteuning vanuit netwerkpartners is hierbij essentieel.

- ▶ Op een proactieve en passende wijze benaderen van kwetsbare groepen, zoals de jonge MSM en praktisch opgeleiden, voor het aanbieden van preventieactiviteiten op het gebied van seksuele gezondheid
- ▶ In gesprek blijven met seksueel actieve meisjes en hen motiveren voor het gebruik van passende anticonceptie
- ▶ Het verhogen van de weerbaarheid van jongeren door aandacht voor wensen en grenzen tijdens seksuele voorlichting te bevorderen
- ▶ Het bevorderen van structurele aandacht voor relaties en seksualiteit op scholen
- ▶ Beter aansluiten bij de leefwereld van jongeren door het promoten van hedendaagse thema's tijdens seksuele voorlichting op school, zoals seks op tv/internet
- ▶ Seksuele diversiteit bespreekbaar blijven maken binnen het onderwijs

© Deze factsheet is een uitgave van GGD Zuid Limburg.
Overname van gegevens is toegestaan, mits voorzien van bronvermelding.

Auteurs/redacteuren

Kiki op den Camp
Mieke Steenbakkers
Geneviève van Liere

Vormgeving

Margret Reijnders | Creatieve Communicatie

Contact

Mieke Steenbakkers
Unithoofd Centrum voor Seksuele Gezondheid Limburg

GGD Zuid Limburg
Postbus 33, 6400 AA Heerlen
T 088 880 5070 (secretariaat)
www.ggdzl.nl

Juni 2019

Seks
ONDER
Je 25^e

